

Батурин: незгасна пам'ять, книга про добу гетьмана Мазепи

13 листопада – День пам'яті Батурина. Вшанування жертв трагедії, коли захисники й мешканці міста були вбиті військом московитів, після взяття ним штурмом гетьманської столиці 13 листопада 1708 року. Як і щорічно, вшанування організував Національний заповідник «Гетьманська столиця».

У храмі Воскресіння Господнього літцю за загиблими відправив єпископ Чернігівський і Ніжинський Антоній, після чого учасники заходу поклали квіти до пам'ятного хреста на території Цитаделі Батуринської фортеці.

«Ворог не змінився. Ми маємо це пам'ятати. Як і те, що він не зупиниться, якщо його не здолати», сказав на заході заступник голови обласної державної адміністрації Іван Ващенко.

Також відбулася презентація нової книги Сергія Павленка – «Шабля Івана Мазепи. Розбудова Гетьманщини на межі XVII – XVIII ст.». Сергій Олегович – відомий чернігівський історик, журналіст, засновник журналу «Сіверянський літопис», найбільший в Україні дослідник доби Івана Мазепи, автор багатьох

книг і публікацій про козацьчину, зокрема про Батурин. Ще років 30 тому він почав дослідження замовчуваної в радянські часи історії гетьманської столиці і багато зробив і робить для цього.

Нова книга нещодавно вийшла у видавництві «Мистецтво». В ній розкриваються ключові аспекти розбудови Гетьманщини на зламі XVII – XVIII століть, показуючи, як гетьман Іван Мазепа та його оточення нарощували військовий потенціал, створюючи укріплення і, що дуже важливо, фінансували грандіозну програму церковного будівництва та реставрації, збудувавши та оновивши близько 350 храмів. Це був справжній розквіт духовності та культури, відомий як Мазепинське барокко.

У книзі подано детальний опис військових кампаній Батурина. Дослідник спростовує численні історіографічні штампи та міфи про гетьмана Івана Мазепу. Ця праця розширить знання про історію Гетьманщини.

Книгу зі своїм дарчим написом автор подарував бібліотеці заповідника.

Презентація книги

«Дзвін-90» + «Козацькими шляхами»

12 листопада у великому читальному залі обласної бібліотеки імені Софії та Олександра Русових відбулася презентація цієї книги.

Книга розповідає про два знакові походи, проведені Чернігівськими обласними організаціями Народного Руху і «Просвіти» влітку 1990 і 1991 років. Це були походи в районах області, з фінансом у Батурині, просвітницькі акції, які відкривали людям нашу замовчувану історію, і водночас пропагандистські, які агітували за Незалежність України.

У книзі – спогади учасників походів, публікації у пресі, поетичні рядки, фото, більшість із яких публікуються вперше, документи тих років.

З вітальним словом виступив директор бібліотеки Юрій Соболев, учасник цих походів.

Упорядник книги – громадський і політичний діяч, журналіст, просвітний, письменник Василь Чепурний – у виступі наголосив на значенні історії, яку треба знати молодому поколінню.

Докладно проаналізував походи Володимир Ступак, який був їх координатором, згодом тривалий час головою обласної організації Народного Руху. Емоційним

був виступ поетеси Надії Галковської, авторки слів пісні «Козачка», яка народилася в похіді «Козацькими шляхами», на музику Миколи Збарацького. Вітав присутніх публіцист, краєзнавець, депутат Чернігівської міської ради першого демократичного скликання, автор та упорядник кількох книг з новітньої історії Чернігівщини, заступник голови обласної організації Народного Руху України Сергій Соломаха. Спогадами про походи поділилися активіст відродження козацького руху, наш земляк-чернігівець, який працює в Національному інституті стратегічних досліджень, Володимир Бичек, вчений секретар заповідника «Чернігів стародавній» Сергій Черняков.

Представник Українського інституту національної пам'яті в області Сергій Бутко наголосив на значенні книги в умовах протистояння російській агресії.

Василь Чепурний і Сергій Соломаха від обласної «Просвіти» подарували бібліотеці 45 примірників презентованої книги, по 26 примірників книги «Чернігівський Євромайдан», книги Сергія Соломахи «Сіверянські акценти Помаранчевої революції» та 22 примірники довідника «Чернігівщина: 30 років незалежності України».

Найкращі книги – в «Інтермеццо»

Чернігівський Культурно-мистецький центр «Інтермеццо» діє, і дуже активно, вже друге десятиліття. Його господарка Тетяна Жогалко і виконавчий директор Олександр Ясенчук – справжні подвижники української справи, культури, духовності. Заклад розташований в самому центрі міста, за адресою: вул. Шевченка, 9.

Це не лише книгарня. Тут також виставка-продаж картин місцевих художників, виробів майстрів народного декоративного мистецтва, патріотична символіка. Проводяться цікаві літературно-мистецькі заходи, діють літературна школа і курси української мови. Вже кілька років тут працює і освітній Гончаренко-центр, з його численними програмами.

Та основою КМЦ є його книгарня. Вибір літератури величезний: художня – українська і зарубіжна класика, суспільно-політична, історико-краєзнавча, дитяча. Зокрема, у продажу книги наших авторів з Чернігівщини. Асортимент постійно оновлюється.

З цього великого книжкового розмаїття ознайомтеся з виданнями на історичну, краєзнавчу тематику, які пропонує КМЦ.

Юрій Шевельов, «Кінець однієї легенди».

Володимир Вятрович, «Історія з грифом «Секретно».

Юрій Горліс-Горський, «Холодний Яр».

Сергій Плохій, «Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до Незалежності».

Сергій Плохій, «Остання імперія. Занепад і крах Радянського Союзу».

Володимир Куліш, «Слово про будинок «Слово».

Людмила Тарнашинська, «Україна в огні». **Владислав Чабаник**, «Спочатку було Трипілля»,

Серія книжок, – видань Організації Українських Націоналістів:

Валентин Мороз, «Епоха націоналізму».

Євген Онацький, «Імперія духу».

Доктор **Іван Вовчук**, «Конвульсії імперії».

Доктор **Олександр Сич**, «Націоналізм міжчасся».

Дмитро Штикало, «Над світом сяє хрест меча».

Закордонне українство

Пам'яті жертв Голодомору

Слово про Голодомор-Геноцид 1932 – 1933 рр., виголошене на сходинах 56 Відділу Союзу Українок Америки в Норт-Порті, штат Флорида.

Шановні Пані!

Цього року ми відзначаємо 92-і роковини штучного голоду в Україні заповідного Сталіном та його комуністичним урядом.

10 і пів мільйонів українського народу загинуло від голодної смерті, де одна третя були діти. Цей Голодомор-Геноцид був заповіданий, щоб знищити увесь спротив до колективізації в Україні та знищити українців як національну групу. Цю страшну трагедію було замовчано у Радянській Україні із загрозою ув'язнення та заслання на Сибір.

Але в діяспорі українські громади не мовчали, а докладали багато зусиль, щоб правда про Голодомор-Геноцид дійшла до всього світу. Інформації про Голодомор старалися описати очевидці Голодомору та науковці, як наприклад Роберт Конквест, Джеймс Мейс, Анна Апплебаум, Тімоті Снайдер та багато інших.

З проголошенням Незалежності України в 1991 році в Україні також появились спомини про Голодомор 32-33 років. Офіційне відзначення Пам'яті жертв Голодомору було встановлено Президентом Ющенком у 2008 р. на останню суботу в листопаді. Тепер по всій Україні вшановують Пам'ять замучених голодом в 32-33 рр. У цей день українці збираються біля пам'ятників на згадку про загиблих.

Нині, у час жорстокої війни з Москвою, вже увесь світ знає про Україну та її хоробрих воїнів, які борються за свою державу, за свою незалежність у цей пекельний час. І правда про Україну, її культуру, її прагнення бути частиною Європи, не Московії, стає видимою усім. Хоч як Росія намагається усіма силами утримати Україну під собою вже століттями, нищучи свідомих, мирних українців голодом і війною, але дух незалежності оживає знову і знову у кожному поколінні!

В Америці українська діаспора доклала багато зусиль, щоб правда про Голодомор-Геноцид 32-33 рр. була знана. У столиці Америки є пам'ятник жертвам Голодомору. У інших містах Америки теж були споруджені пам'ятники жертвам Голодомору, де рік-річно відзначається ця трагедія.

У Норт-Порті наша громада відзначає цей скорботний день соборною панахидою та короткою програмою. У минулому з рамени нашого 56 Відділу були переведені лекції про Голодомор для студентів Норт-Порт гайскул та заплановані такі лекції для студентів Веніс

Віра Боднарук, Галина Лісничка, Леся Попель

і Порт Шарлот гайскул. Ці лекції проводили Доріс Горбачевська ті Нелі Лехман, з участю покійних пань Галі Король і п. Хомик. Також рік-річно були виставки у місцевих бібліотеках, які підготували члени нашого відділу.

У 2008 р. учителька за Чікаго Люба Маркевич відвідала школи в різних містах України, щоб зібрати враження

Виставка книжок про Голодомор-33

дітей народжених у незалежній Україні про Голодомор. Ці діти – молодь чули про Голодомор від своїх бабусь чи дідусів, або від учителів у школі. Їхні враження були опубліковані під заголовком «Голодомор очима дітей. Holodomor through the eyes of a child. The Famine Remembered». Із цієї збірки Галя Лісничка прочитає вірш «33 Рік - Дитинство мого Прадіда», а Леся Попель прочитає думки студентки 11-ої класи.

Віра БОДНАРУК,
Голова Товариства Української Мови (США),
професор

Повідомляє Служба безпеки України

За матеріалами СБУ заочно засуджено ще двох рашистів, які під час окупації Чернігівщини катували полонених захисників

За доказовою базою Служби безпеки заочно засуджено до 12 років позбавлення волі ще двох воєнних злочинців, які катували українських військовополонених на тимчасово захопленій частині північного регіону.

Йдеться про командира батальйону 74-ї окремої мотострілецької бригади зс рф Данила Кобліка та сержанта цього ж підрозділу Олександра Коркіна.

Як встановило слідство, на початку повномасштабного вторгнення батальйон під командуванням Кобліка окупував селище Лукашівка на Чернігівщині, де рашисти взяли в полон кількох українських захисників.

Щоб змусити військовополонених до «співпраці», окупанти жорстоко знущалися із них: били залізними прутами, дерев'яними палицями, забивали ногами, погрожували відрубати пальці та стратую.

Коли з полонених не вдалося «вибити» жодної інфор-

мації, загарбники роздягли їх, зв'язали дрючками й мотузками за шию та ноги, кинули на тягач і відвезли до сусіднього села. Там оборонцям вдалося втекти та сховатися в лісопосадці.

На підставі зібраних доказів суд визнав обох рашистів винними за ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України (воєнні злочини, вчинені за попередньою змовою групою осіб).

Окрім цього, за окремими матеріалами СБУ Данил Коблік отримав ще один заочний вирок суду – довічне позбавлення волі.

Встановлено, що під час окупації Чернігівщини він розстріляв з автоматичної зброї українського військовослужбовця, який перебував у полоні.

Оскільки засуджені перебувають на території країни-агресора, тривають комплексні заходи для їх реального притягнення до відповідальності.

За матеріалами СБУ засуджено агента гру рф, який шпигував для ворога на північних рубежах України

За доказовою базою Служби безпеки 15 років ув'язнення з конфіскацією майна отримав агент російської військової розвідки (більш відомої як гру), який на початку 2025 року шпигував на Чернігівщині.

Як встановило розслідування, зловмисник обходив місцевість, фіксував локації Сил оборони, а потім месенджером передавав координати до російського гру.

Найбільше ворога цікавило розташування командно-спостережних пунктів та напрямків руху прикордонних нарядів. Також окупанти намагалися з'ясувати дислокацію блокпостів та логістичних складів українських військ.

Щоб одержати розвіддані, воєнна розвідка рф завербувала мешканця прикордонної області, який шукав «легкі заробітки» у Телеграм-каналах. Під час «вилазку» він фотографував військові об'єкти та розпитував знайомих про ймовірні місця

перебування Сил оборони.

На підставі агентурної інформації окупанти планували скласти маршрут «проходу» своїх ДРГ поза пунктами базування українських військ.

Контррозвідники СБУ вчасно викрили ворожий задум і затримали зрадника навесні цього року. Разом з цим було проведено комплексні заходи для забезпечення наших військ.

Під час обшуків у затриманого вилучено смартфон, який він використовував для контактів з куратором від воєнної розвідки рф.

На підставі доказів, зібраних слідчими Служби безпеки, суд визнав агента винним за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану).

Розслідування вказаних справ проводили співробітники СБУ в Чернігівській області за процесуального керівництва обласної прокуратури.